

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ลักษณะทางประชากรศาสตร์ 2) ลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินรายการวิทยุชุมชนสัญจร ของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดลำพูน ในด้านการวางแผน ด้านการตัดสินใจ ด้านการผลิตรายการ และด้านการประเมินผล 3) ปัญหาและข้อเสนอแนะของประชาชนต่อการดำเนินรายการวิทยุชุมชนสัญจร

ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นประชาชนผู้ร่วมดำเนินรายการวิทยุชุมชนสัญจร และเป็นสมาชิกชมรมวิทยุชุมชนลำพูน จำนวน 67 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้น มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS คำนวณหาค่าจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ลักษณะทางประชากรศาสตร์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 67.20 เพศหญิง ร้อยละ 32.80 มีอายุเฉลี่ย 42.63 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีอาชีพรับราชการ และทำงานรัฐวิสาหกิจ มีรายได้ต่อเดือนโดยเฉลี่ย 12,325.82 บาท การมีสถานภาพภายในชุมชน ส่วนใหญ่เป็นประชาชนทั่วไป รองลงมาเป็นผู้นำชุมชน สำหรับการอยู่อาศัยในจังหวัดลำพูน โดยเฉลี่ย 28.43 ปี

2. ลักษณะการมีส่วนร่วมในการดำเนินรายการวิทยุชุมชนสัญจร ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการรับฟัง รองลงมามีส่วนร่วมในการดำเนินรายการ (ขณะออกอากาศ) และมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในรายการตามลำดับ ทั้งนี้มีระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินรายการอยู่ในระดับปานกลางมีเพียงประเด็นเดียวที่อยู่ในระดับน้อย คือ “การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการใช้เงินงบประมาณ ในการดำเนินรายการวิทยุชุมชนสัญจร”

3. ปัญหา อุปสรรคในการมีส่วนร่วมการดำเนินรายการวิทยุชุมชนสัญจรมีดังนี้ การขาดปัจจัยสนับสนุนการดำเนินงานตั้งแต่ งบประมาณ อุปกรณ์ บุคลากร ความร่วมมือขององค์กรต่าง ๆ ปัญหาที่บุคลากรมีความเห็นที่แตกต่างกัน และการติดตามประเมินการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ยัง

ไม่ได้ดำเนินการอย่างจริงจัง ความไม่อิสระในการตัดสินใจในการบริหารจัดการซึ่งการตัดสินใจขึ้นอยู่กับสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดลำพูน ประชาชนบางส่วนไม่สามารถมาร่วมรายการได้เนื่องจากติดภาระการทำงานต่าง ๆ ได้แต่รับฟังรายการเท่านั้น และไม่มียานพาหนะเดินทางมาร่วมรายการได้ โดยสรุปการสรุปประเด็นบางอย่างไม่ตรงกับข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น

4. ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะของประชาชนต่อการดำเนินรายการวิทยุชุมชนสัญญา มีดังนี้ ควรนำเสนอปัญหาใกล้ตัว และเป็นประโยชน์ต่อชุมชน ทันเหตุการณ์ อยู่ในความสนใจของชุมชน เน้นภูมิปัญญาท้องถิ่น ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมโดยไม่จำกัดเงื่อนไขต่าง ๆ และควรนำบุคคลในชุมชนที่เป็นผู้มีชื่อเสียง ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องในประเด็นปัญหา ไม่ว่าจะเป็นประชาชน ผู้แทนหน่วยงาน นักวิชาการ ฯลฯ มาร่วมดำเนินรายการ ลักษณะการดำเนินรายการต้องเป็นกันเอง และเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย ควรมีคณะกรรมการเป็นผู้ดำเนินงาน การนำเสนอรายการควรมีความหลากหลาย ช่วงเวลาในการดำเนินรายการที่เหมาะสม ได้แก่ ช่วงเวลาที่ประชาชนส่วนใหญ่อยู่บ้าน ซึ่งควรเป็นช่วงเช้านก่อน 08.00 น. ช่วงเย็นหลัง 17.00 น. และวันหยุด โดยใช้เวลาประมาณ 30 นาที - 1 ชั่วโมง ในการนำเสนอรายการ การเชิญบุคคลที่เกี่ยวข้องรู้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องที่น่ามาออกรายการ ควรเชิญผู้เกี่ยวข้องทั้งในแง่ลบ และแง่บวกมาร่วมรายการเพื่อจะได้ครอบคลุมทุกแง่มุม ทั้งนี้บุคคลที่เกี่ยวข้องควรมาจากทุกองค์กร โดยผู้ดำเนินรายการต้องเป็นกลาง การเข้าถึงชุมชนที่เกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริงในเรื่องที่น่ามาออกรายการควรจัดรายการในพื้นที่ที่ชุมชนเจ้าของเรื่องอยู่ ข้อมูลควรเปิดเผยชัดเจนตรงไปตรงมา ผู้ร่วมรายการสามารถตอบปัญหาได้ตรงประเด็น ทั้งนี้คลื่นความถี่ควรไปไกลจนถึงชุมชน พื้นที่ห่างไกลซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีปัญหา และควรมีการประชาสัมพันธ์ล่วงหน้าถึงรายการนี้ เพื่อประชาชนจะได้ทราบ และร่วมรับฟัง ร่วมผลิต รายการ

The purposes of this study were to find out 1) characters of population, 2) the nature of people participation in Community Radio Field Implementation of Radio Thailand in terms of planning, decision-making, program production and evaluation, and 3) problems and people's suggestions for community radio field implementation improvements.

The data was collected by means of questionnaires, with a reliability value of 0.98, from 67 people participating in community radio field implementation and analyzed for percentage, mean, and standard deviation by using the SPSS. The results were as follows:

1. The percentage of male and female respondents were 67.20 and 32.80. Their average age was 42.63 years. They held a bachelor degree, were either government officials or semi-government employees, and had an average income of 12,325.82 baht per month. As for their social status, most of them were ordinary people and some were the community's leaders. They have lived in Lamphun for an average of 28.45 years.

2. Most of the respondents participated in community radio field implementation by listening, followed by on air implementing, and expressing their opinions about the program. Their level of participation in implementation was moderate while that in evaluation of expending the budget in community radio field implementation was low.

3. Problems concerning the participation in community radio field implementation were the lack of support for implementation such as budget, equipment, personnel, and cooperation from other institutions; differences in personnel's opinions; lack of determined implementation to solve problems; lack of freedom in making decisions on administration, but depending on Radio Thailand, Lamphun; some people unable to participate in the program, except listening, due to their other responsibilities or without a transport to the radio station; and distortion of real situations.

4. The respondents suggested that problems to be presented should be closely relevant to them, beneficial to the community, up-to-date, interesting, and emphasize local wisdom; people should be allowed to participate without any conditions; famous community leaders and people related with the problems such as ordinary people, agencies' representatives, academics, etc. should be invited to participate in implementation; there should be a committee for friendly implementation which can reach target groups; there should be varieties of programs to be presented at a suitable time i.e. before 8 a.m. and after 5 p.m. or on holidays for 30 minutes to an hour; people with both negative and positive opinions on a topic should be invited to participate in the program so that the discussion will cover all aspects of the topic while the conductor must be neutral; the program should be implemented in the community where the situations or problems occurred; the information to be disclosed must be clear, and straightforward and co-conductors should be able to give exact answers to the questions; the sonic wave should reach distant communities and people should be informed of the program before hand so that they could participate in program listening and producing.